

Giải pháp phát triển kỹ năng mềm cho sinh viên Học viện Hành chính Quốc gia

Vũ Thế Vinh*

*Học viện Hành chính Quốc gia

Received: 19/5/2023; Accepted: 25/5/2023; Published: 01/6/2023

Abstract: Developing soft skills among students is very important. Hanoi University of Home affairs for the past years has strived to become the leading university in Vietnam providing high quality student resources for the interior and business sector, including an interest in developing soft skills for students. This article explains and presents solutions to develop soft skills for students of National Academy of Public Administration.

Keywords: Development, solutions, soft skills, students, National Academy of Public Administration.

1. Đặt vấn đề

Học viện Hành Chính Quốc Gia là cơ sở giáo dục đại học công lập thuộc hệ thống giáo dục quốc dân, trực thuộc Bộ Nội vụ, có chức năng đào tạo trình độ đại học, sau đại học, nghiên cứu khoa học, chuyển giao công nghệ, hợp tác quốc tế và dịch vụ công phục vụ ngành Nội vụ, nền công vụ và yêu cầu của xã hội. Chất lượng đào tạo là nhiệm vụ chính trị hàng đầu và là yếu tố quyết định sự tồn tại, phát triển của nhà trường. Vì vậy, việc nâng cao chất lượng đào tạo được xác định là nhiệm vụ trọng tâm. Một trong những biện pháp để nhà trường nâng cao chất lượng đào tạo chính là tập trung bồi dưỡng phát triển các kỹ năng mềm (KNM) cho sinh viên (SV).

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Định hướng của Học viện Hành chính Quốc gia trong việc phát triển KNM cho SV trong bối cảnh hiện nay

Để từng bước nâng cao chất lượng đào tạo, đáp ứng nhu cầu của xã hội, Học viện Hành chính Quốc gia đã chú trọng đến vấn đề phát triển KNM cho SV, các học phần KNM ngày càng được tăng cường vào chương trình đào tạo để giúp SV phát triển toàn diện các kỹ năng trước khi ra trường, mặt khác học viện luôn hướng tới là một trong những nơi đào tạo đạt chất lượng điều này được thể hiện thông qua quyết định thành lập Hội đồng tự đánh giá ngoài số 1798/CK-ĐHNV ngày 21 tháng 8 năm 2018 của hiệu trưởng Trường Đại học Nội vụ Hà Nội nay là Học viện Hành chính Quốc gia và đã được Trung tâm khảo thí Trường Đại học Quốc gia Hà Nội đánh giá là trường đạt tiêu chuẩn chất lượng giáo dục đại học. Bản cam kết đã đề cập đến nội dung cụ thể trong quá trình đào tạo của học viện, đặc biệt trong chương trình đào tạo, học viện đã khẳng định nghiên

cứu xây dựng và đưa vào giảng dạy KNM cho SV. Hoạt động tổ chức đào tạo theo học chế tín chỉ và đổi mới phương pháp dạy học theo hướng lấy SV làm trung tâm, gắn hoạt động đào tạo với thực tế cũng hướng đến việc hình thành và phát triển KNM cho SV. Về cơ sở vật chất, học viện đảm bảo đủ phòng học, phòng thực hành cho SV, hệ thống Internet tốc độ cao phục vụ đầy đủ nhu cầu giảng dạy, nghiên cứu khoa học, học tập, trang thiết bị phục vụ giảng dạy và học tập nhằm phục vụ tốt nhất nhu cầu của người học. Bên cạnh đó, hoạt động hỗ trợ học tập, sinh hoạt cho người học cũng được chú trọng như: nâng cao hệ thống căng tin, nhà tập đa năng, sân chơi thể thao cho SV; thường xuyên tổ chức các phong trào văn hóa nghệ thuật, thể dục thể thao cho SV hàng năm, hoạt động ngoại khóa, các câu lạc bộ tiếng Anh, câu lạc bộ Quản trị nhân lực, câu lạc bộ Quản trị văn phòng, Văn hóa du lịch và tư vấn hướng nghiệp cho SV..

Tuy nhiên, trong phần năng lực của người học sau khi tốt nghiệp học viện mới chỉ nêu ra những kiến thức và kỹ năng chung, kỹ năng chuyên môn mà đề cập rất ít đến các KNM cụ thể SV cần đạt được. Bài viết này đề cập giải pháp phát triển một số KNM cơ bản như: Kỹ năng giao tiếp, ứng xử sư phạm, kỹ năng lắng nghe, kỹ năng thuyết phục....

2.2. Giải pháp phát triển KNM cho SV Học viện Hành Chính Quốc Gia

2.2.1. Xây dựng chương trình và tổ chức đào tạo

Hiện nay, số lượng môn học KNM và số tiết học kỹ năng trong chương trình đào tạo của học viện còn rất hạn chế. Còn có nhiều KNM thiết yếu mà SV chưa được trang bị. Để phát triển KNM cho SV, việc tăng thêm các môn học, số tiết học cũng như số lượng các buổi thực hành về KNM là hết sức cần thiết. Hình thức đào tạo theo hệ thống tín chỉ là hình

thức đào tạo mới đối với học viện nên cần được nâng cấp để hoạt động tốt hơn, tạo điều kiện thuận lợi cho SV theo dõi, lập kế hoạch học tập và đăng ký môn học mỗi khi kỳ học diễn ra trong một năm học.

Mặc dù cơ sở vật chất được coi là hiện đại nhưng với số lượng SV ngày càng đông về tụ trường thì học viện cần trang bị cơ sở vật chất đầy đủ hơn nữa để đảm bảo môi trường dạy và học đạt hiệu quả tốt nhất như: nâng cấp đường truyền Internet để GV, SV có thể khai thác thông tin qua mạng ngay trong giờ dạy học và học tập tại học viện.

2.2.2. Hoàn thiện và nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên

Hình thức đào tạo theo học chế tín chỉ là hình thức đào tạo mới của các trường đại học nói chung và Học viện Hành chính Quốc gia nói riêng hình thức này bắt đầu được áp dụng từ năm học 2013-2014 của Trường Đại học Nội vụ Hà Nội nay là Học viện Hành chính Quốc gia, hình thức này giúp SV chủ động hơn trong việc học tập. SV có quyền đăng ký số tín chỉ theo quy định của học viện, hình thức này SV có thể ra trường sớm hơn theo hình thức học niên chế, điều này mở ra cơ hội cho SV bước vào nghề sớm hơn.

Ở hình thức học tín chỉ, GV không chỉ giữ vai trò truyền đạt kiến thức mà còn đóng vai trò rất quan trọng trong việc hướng dẫn SV lập kế hoạch học tập, tự học, tự nghiên cứu, tự thuyết trình, thảo luận... để đạt được kết quả học tập tốt nhất. Vì vậy, cần phải nâng cao nhận thức của GV về tính cần thiết và lợi ích của các KNM đối với SV, đồng thời giúp GV hiểu được vai trò quan trọng của mình trong việc giúp SV rèn luyện KNM hiệu quả thông qua mỗi môn học, tiết học. Bằng sự kết nối giữa KNM cần thiết, GV có thể khuyến khích SV có phương pháp học tập hiệu quả sáng tạo. Ví dụ ở môn Toán cao cấp môn học mà bấy lâu nay nhiều SV cho là môn học khô khan và không liên quan nhiều đến kinh tế, quản trị, hệ thống thông tin quản lý nhưng GV có thể chỉ ra cho họ biết được tư duy biện luận của toán học sẽ giúp cho các nhà kinh tế, quản trị, hệ thống thông tin quản lý giải quyết được cùng một vấn đề bằng nhiều phương án khác nhau và từ những phương án đó sẽ lựa chọn một phương án tối ưu phù hợp với điều kiện mình đang có... GV có thể giúp SV nhận thức được tầm quan trọng của KNM, hướng dẫn SV tích cực tham gia làm việc nhóm cũng như chủ động nêu lên được ý kiến cá nhân qua những tiết học trên lớp và giờ thảo luận. Với sự chỉ bảo, hướng dẫn nhiệt tình của GV, SV sẽ cảm thấy thích thú hơn trong mỗi môn học và có ý thức hơn trong việc rèn luyện KNM.

Đổi mới phương pháp dạy học là một trong những yếu tố quan trọng giúp phát triển KNM cho SV. Trong các môn học, GV cần thực hiện phương pháp giảng dạy tích cực, tăng cường giao tiếp với SV, khuyến khích người học phát biểu ý kiến, xây dựng bài một cách sôi nổi và đưa ra quan điểm cá nhân của chính mình về một vấn đề được GV đặt ra trong tiết học. GV giao các dự án cho từng nhóm, SV sẽ làm việc theo từng nhóm từ đầu học kỳ để thực hiện một dự án hoàn chỉnh và đến cuối kỳ phải trình bày và báo cáo kết quả dự án đó. Thông qua cách tổ chức lớp học như vậy, không chỉ kiến thức chuyên môn, chuyên ngành mà các KNM cũng được liên tục hoàn thiện trong suốt thời gian học tại học viện. GV cần sử dụng tốt các công cụ hỗ trợ giảng dạy như phần mềm PowerPoint, Video clip, Internet... để truyền đạt kiến thức sinh động, phong phú hơn. Có kiến thức lý luận và các tình huống thực tế phong phú cùng với cách diễn đạt dễ hiểu, hấp dẫn nhằm cuốn hút người học tham gia. Kết hợp nhiều phương pháp dạy học khác nhau cùng với phương pháp dạy học tích cực nhằm khơi dậy tinh thần học tập và tự học, phát huy tính chủ động của SV trong thời đại 4.0.

Để làm được những điều trên thì phải hoàn thiện và nâng cao năng lực của đội ngũ GV. Học viện nên thường xuyên mở các lớp tập huấn về phương pháp giảng dạy tích cực, các lớp tập huấn về KNM (kỹ năng giao tiếp, kỹ năng quản lý thời gian, kỹ năng thuyết phục, kỹ năng lập kế hoạch và ra quyết định quản lý, kỹ năng lắng nghe...) cho GV. Đối với các môn kỹ năng, GV cần được đào tạo chuyên sâu hơn cả về nhận thức, chuyên môn và phương pháp giảng dạy. GV cần phải ý thức được tính đặc thù của từng môn học thuộc KNM, việc dạy học các KNM đòi hỏi phải khoa học và phải là một nghệ thuật, người dạy vừa phải truyền đạt cho người học nắm được các quy tắc lại vừa phải giúp họ biết vận dụng vào các tình huống thực tế để giải quyết vấn đề một cách linh hoạt. Vì vậy GV phải vận dụng tốt phương pháp giảng dạy tích cực, sáng tạo mới có thể mang lại hiệu quả cao. Ví dụ: Tổ chức các trò chơi khởi động tạo sự hứng thú cho SV, xem video về một tình huống trong cuộc sống hoặc trong công việc có liên quan đến KNM, phân tích và giải quyết tình huống đó hoặc yêu cầu SV xây dựng tình huống, đóng vai..

2.3. Tạo môi trường cho SV phát triển KNM

Kết quả khảo sát về dự định kế hoạch phát triển KNM của SV Học viện Hành chính Quốc gia cho thấy nhiều SV rất có mong muốn được tham gia khóa đào tạo KNM ngoài chương trình học để hoàn thiện

bản thân trước khi tốt nghiệp. Vì vậy, học viện có thể thành lập các câu lạc bộ KNM, trung tâm rèn luyện kỹ năng, mở các lớp đào tạo về KNM cho SV, đây chính là môi trường lý tưởng cho SV học viện phát triển KNM một cách hiệu quả nhất. Để các câu lạc bộ, trung tâm hoạt động có hiệu quả, thu hút được nhiều SV, học viện có thể cộng tác với các chuyên gia, các trung tâm có uy tín trong lĩnh vực đào tạo KNM để học hỏi kinh nghiệm, mời các chuyên gia giảng dạy, tổ chức các hội nghị, hội thảo hay tọa đàm về các chủ đề KNM cho SV. Học viện có thể liên kết với các tổ chức xã hội, các doanh nghiệp trong nước và nước ngoài, nhà tuyển dụng để nắm bắt được nhu cầu của họ về KNM mà SV cần, có thể vận dụng mô hình đào tạo toàn diện gắn kết với doanh nghiệp mà các trường đại học ở Việt Nam đang triển khai như Trường Đại học Quốc gia Hà Nội.

Theo mô hình này, song song với quá trình học, SV sẽ được đi thực tập tại doanh nghiệp từ những năm đầu. SV vừa có thể học lý thuyết về toàn bộ các KNM trên lớp sau đó sẽ vận dụng khi làm việc trực tiếp tại các doanh nghiệp mà mình đang theo thực tập.

Với vai trò là tổ chức chính trị - xã hội ngoài chức năng nhiệm vụ góp phần cùng với học viện giáo dục toàn diện cho SV, sinh hoạt của Đoàn thanh niên – Hội SV chính là môi trường rất tốt để SV rèn luyện các KNM. Thông qua các hoạt động được Đoàn và Hội tổ chức như câu lạc bộ tình nguyện, câu lạc bộ sách, câu lạc bộ nghiên cứu khoa học....SV có cơ hội được thể hiện và tự khẳng định chính mình, được rèn luyện các KNM. Thực tiễn cho thấy, những SV thực sự đã được trải nghiệm qua các công tác Đoàn – Hội sau khi tốt nghiệp đều có khả năng thích nghi nhanh với các nhà tuyển dụng và có việc làm ngay sau khi ra trường. Vì vậy học viện tạo điều kiện để tổ chức Đoàn – Hội hoạt động, có chính sách khuyến khích các câu lạc bộ trong học viện phát triển, khen thưởng những câu lạc bộ hoạt động có hiệu quả.

2.4. Nâng cao ý thức rèn luyện KNM cho SV

Học viện cần quan tâm hơn nữa việc nâng cao nhận thức của SV về tầm quan trọng của việc phát triển các KNM, giúp SV có động lực học tập và rèn luyện các kỹ năng cần thiết. Trong tuần học chính trị đầu khóa đối với các tân SV, học viện nên tổ chức các buổi hướng dẫn, đưa ra các định hướng cho SV phát triển các KNM tốt nhất có thể. Có thể phối hợp với các doanh nghiệp chia sẻ yêu cầu các KNM mà SV cần có trước khi bước vào nghề nghiệp hoặc sự chia sẻ các KNM của các GV hoặc cựu SV có thành tích

tốt về các KNM... những buổi hướng dẫn đó sẽ giúp cho SV nhận thức được vai trò, tầm quan trọng của KNM, những kỹ năng cần thiết phải có và cách thức để hình thành và phát triển các kỹ năng đó... Những nhận thức đúng đắn về KNM và sự cần thiết phải trang bị các KNM sẽ giúp cho SV có động lực học tập và rèn luyện các KNM cần thiết.

Với hình thức đào tạo theo hệ thống tín chỉ hiện nay ở các trường đại học ở Việt Nam nói chung và Học viện Hành chính Quốc gia nói riêng, GV không chỉ hướng dẫn SV phương pháp lĩnh hội kiến thức mà còn hướng dẫn SV nhận thức được tầm quan trọng của các KNM qua đó mỗi SV phải nâng cao ý thức rèn luyện các KNM cho bản thân để đáp ứng yêu cầu của các nhà tuyển dụng, các doanh nghiệp, các khối cơ quan Nhà nước.

3. Kết luận

Để phát triển KNM cho SV Học viện Hành chính Quốc gia trong bối cảnh phát triển công nghệ 4.0 như hiện nay, cần thực hiện đồng bộ các giải pháp xây dựng chương trình đào tạo, hình thức tổ chức đào tạo; hoàn thiện và nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên; tạo môi trường cho SV rèn luyện các KNM song song với đó là biện pháp giáo dục nâng cao ý thức rèn luyện KNM cho SV. Để nâng cao chất lượng GV, học viện cần cử GV trẻ đi học nghiên cứu sinh để nâng cao trình độ chuyên môn đáp ứng yêu cầu chất lượng dạy học và mở các lớp bồi dưỡng ngắn hạn các KNM cho GV. Để tạo môi trường cho SV phát triển các KNM, học viện nên thành lập một số câu lạc bộ các KNM và phải đảm bảo được chất lượng của các câu lạc bộ nói trên khi đi vào hoạt động thực tế. Học viện cần chú trọng nâng cao ý thức rèn luyện các KNM để làm được điều này mỗi SV phải ý thức được tầm quan trọng của các KNM vì nó có ảnh hưởng trực tiếp tới cơ hội nghề nghiệp của SV sau khi ra trường.

Tài liệu tham khảo

1. Quốc hội (2019), *Luật Giáo dục*, Hà Nội.
2. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2014), *Văn bản hợp nhất số: 17/VBHN- BGDDT ban hành ngày 15 tháng 05 năm 2014 của Bộ giáo dục và Đào tạo ban hành quy chế đào tạo đại học và cao đẳng hệ chính quy theo hệ thống tín chỉ*, Hà Nội.
3. Thủ tướng (2022), *Quyết định 27/2022/QĐ-TTg ngày 19/12/2022 quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Học viện Hành chính Quốc gia trực thuộc Bộ Nội vụ*, Hà Nội.